

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу
GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

МАУП

Матеріали
III Міжнародної науково-практичної
конференції
“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”

10 жовтня 2025 р.

Київ
2025

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:

Гончаренко Михайло Федорович – віцепрезидент Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;

Каліна Ірина Іванівна – заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:

Братусь Ганна Анатоліївна – завідувач кафедри управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Дмитренко Геннадій Анатолійович – почесний професор кафедри економіки бізнесу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кришталь Галина Олександрівна – завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кривоберець Марина Миколаївна – завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Мазур Юлія Володимирівна – декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 9 від 29.10.25)*

III Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2025 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 512 с.

ISBN 978-617-02-0419-6 (електронне видання)

Для науковців, представників бізнесу та здобувачів вищої освіти.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

Сахно Дмитро Сергійович

Інтелектуальні системи підтримки управлінських рішень
підприємств залізничного транспорту 51

Щуренко Сергій Олександрович

Інструменти підтримки електронного бізнесу в малих і середніх
підприємствах торгівлі 55

Тишкевич Володимир Олександрович

Інтелектуальні технології як інструмент розвитку корпоративної
соціальної відповідальності підприємства 58

Червінська Любов Петрівна

Цифрові трансформації бізнесу 60

Лазоренко Лариса Віталіївна, Пархоменко Вікторія Вікторівна

Особливості управління підприємницькою діяльністю
в умовах цифровізації 63

Барингольц Сергій Михайлович

Вендор-менеджмент як елемент забезпечення
конкурентних переваг підприємств ІТ системних інтеграторів 68

Постовик Даніл Олександрович, Хіміч Святослав Володимирович

Від офлайн до “метавсесвіту”: еволюція стратегій бізнесу в цифрову епоху 72

Степанюк Андрій Володимирович, Цімошинська Оксана Валентинівна

Концептуальні засади управління стратегічним
потенціалом підприємства в цифровій економіці 74

Титенко Марина Леонідівна, Цімошинська Оксана Валентинівна

Оптимізація логістичних витрат як чинник
підвищення конкурентоспроможності підприємства 76

**Круковська Тетяна Миколаївна,
Цімошинська Оксана Валентинівна**

Управління конфліктами як елемент ефективного менеджменту персоналу 79

Гринчак Наталія Анатоліївна

Трансформаційне лідерство як чинник сталих інновацій
на підприємствах циркулярної економіки в умовах цифровізації 82

Радчук Владислав Павлович

Постбюрократичні моделі управління малим бізнесом на ринку України 84

Кіндрат Олексій Олексійович

Цифрова трансформація в енергетичній сфері: напрями та переваги 87

Бородій Віталій Борисович

Механізми формування регіональних інноваційних систем 90

Мухін Вадим Анатолійович

Цифрова трансформація та її вплив на економічне зростання регіону 92

Сливка Оксана Андріївна

Тенденції цифровізації навчання та розвитку персоналу українських організацій 95

МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Актуальність теми дослідження визначається необхідністю наукової розробки питань визначення характеристик регіональних інноваційних систем та механізмів їх формування, які найбільшою мірою відповідали б особливостям економіки України.

Накопичений останніми роками досвід інноваційного розвитку показав, що регіони переходять на інноваційний шлях розвитку нерівномірно, у тому числі є як лідери, і відстаючі. Оскільки регіони різняться як своїми науково-технічними, і виробничими потенціалами, включаючи рівні розвитку соціальної та виробничої інфраструктури, ці відмінності мають впливати зміст регіональних інноваційних політик та окремих програм, покликаних підтримати і розвинути ті чи інші компоненти регіональних інноваційних систем. Відповідно, залежно від конкретних характеристик регіональних економік, повинні відрізнятися як механізми формування регіональної інноваційної системи, так і механізми її державної підтримки.

Загальні підходи до формування регіональних інноваційних систем (РІС) та основні напрями державної підтримки їх створення конкретизуються в різних заходах, що включаються до стратегічних документів щодо інноваційного розвитку, що розробляються в Україні. Разом з тим, як зазначалося, регіональні економіки набувають інноваційних рис з різним ступенем успішності, що говорить про наявність проблеми відповідності заходів, що вживаються в регіонах.

Для економік низки регіонів невирішеною залишається завдання вибору таких механізмів формування їх РІС, які найповніше відповідали як цілям інноваційного розвитку, визначеним у стратегічних документах, так і специфіці регіональних економік. Під механізмом розумітиметься сукупність цілей, методів, функцій, структур, рішень, технологій, управлінських ресурсів і, зрештою, дій органів управління. Ці механізми, загалом відповідаючи основним напрямам інноваційного розвитку економіки країни, повинні містити також і специфічні напрями державної підтримки формування РІС, пов'язані з історично сформованими особливостями економік регіонів України.

Поняття РІС активно використовується в дослідженнях та на практиці з середини 1990-х років. При цьому воно трактується подвійно: по-перше, як регіональна частина національної інноваційної системи (підхід “згори донизу”), а по-друге, як регіональна інституційна структура, що підтримує інновації, як сукупність суб'єктів інноваційної діяльності, що діють на території

з певними адміністративними кордонами, які взаємодіють продукції (підхід “знизу нагору”). Вітчизняні дослідники переважно дотримуються другого підходу, пов’язуючи поняття РІС з регіональною інноваційною політикою та потребами розвитку регіональної економіки, виділяючи у складі РІС такі блоки як система генерації знань, освіта, інфраструктура, заходи державної підтримки, виробництво наукомісткої інноваційної продукції [1; 2]. Деякі з моделей РІС включають також кластери і ринки. Ці підходи, уточнюючи структуру РІС, в той же час залишають відкритим питання про неї як систему, що створює певні перешкоди для обґрунтування найбільш ефективних способів цілеспрямованого впливу на формування та розвиток РІС.

Позиція, обґрунтована нами, полягає у визначенні РІС як сукупності елементів, — суб’єктів інноваційної діяльності та суб’єктів регіональної інноваційної інфраструктури, — та різних відносин та взаємодій між ними. До відносин усередині РІС відносяться: 1) відносини кооперації у рамках укладених угод, формальних та неформальних спілок, інноваційних кластерів тощо, у рамках яких відбуваються різні обміни — ідеями, ресурсами, продукцією, послугами тощо; 2) відносини конкуренції за ринки ресурсів (факторів виробництва) та ринки кінцевої продукції (конкуренція за покупців). Тут і надалі під “конкуренцією” розуміється лише сумлінна конкуренція, тобто конкуренція шляхом зниження цін та/або підвищення якості продукції. Такі ж типи відносин пов’язують елементи РІС та її зовнішнім середовищем.

Елементи РІС можна охарактеризувати за допомогою введеного автором поняття регіонального інноваційного комплексу (РІК). Як відкрита система, РІС формується та функціонує у певному середовищі, у складі якого у дисертації виділяються економічне середовище, або сукупність різних ринків, та інституційне середовище, що включає формальну (нормативно-правові акти) та неформальну (звичаї, традиції, норми ділового обороту тощо) складові.

Таким чином, розкриття системної природи РІС дозволяє більш чітко виділити ті її ланки, які можуть бути об’єктами цілеспрямованого регулювання, насамперед державної підтримки. Поряд з поняттям РІС, і теоретично, і в практиці державного управління важливу роль відіграє поняття інноваційного потенціалу регіону (ІПР). Наш аналіз показав, що є два основні підходи до його розуміння. Один із них трактує його як здатність чи можливість суб’єктів соціально-економічної системи регіону здійснювати інноваційну діяльність, виробляти інновації, які мають успіх на ринку. Другий характеризує ІПР як сукупність тих чи інших ресурсних елементів (чи підсистем), однак пов’язаних з інноваційною діяльністю. Оскільки їх застосування може вести до різних оцінок регіонів та різних висновків для регіональної інноваційної політики, у дисертації запропоновано узагальнююче визначення ІПР: це здатність фірм, розташованих на території регіону, протягом тривалого часу здійснювати успішну інноваційну діяльність завдяки певним характеристикам економічного та інституційного середовища регіону. Перевага цього визначення полягає в тому, що воно у явному вигляді містить вказівки на економічне та інституційне середовище регіону, характеристики якого багато в чому визначаються діями органів управління різних рівнів.

Система регулювання процесів формування та функціонування РІС визначається як розподілена (мережева) система, що включає як регіональні та місцеві органи управління, так і суб'єктів інноваційної діяльності, що мають специфічні ресурси. У органів управління це бюджетні та адміністративні ресурси, у НДІ та ЗВО — інформаційні ресурси та креативні здібності, у фірм — виробничі ресурси тощо. Метою системи регулювання РІС слід вважати вироблення спільних рішень, що дозволяють якнайкраще використувати всі ці ресурси для вирішення завдань інноваційної модернізації економіки регіону.

Така система регулювання є узагальненням поняття “технологічна платформа”, яка у стратегії інноваційного розвитку є ключовим інструментом механізму координації науки, держави, бізнесу та споживачів.

Література

1. Горбунов, М. П., Береза, І. В. Роль технологічних платформ в інноваційному розвитку України і перспективи адаптації європейського досвіду. *Вісник Національного технічного ун-ту “ХПІ”*. Серія “Актуальні проблеми розвитку українського суспільства”. 2019. № 1. С. 115–120.
2. Комеліна, О. В., Фідря, В. В. Організаційно економічні засади створення галузевих технологічних платформ: європейський досвід. *Економіка і регіон : наук. вісн. Полтавського нац. технічного ун-ту ім. Юрія Кондратюка*. 2017. Вип. 6 (67). С. 85–90.

МУХІН Вадим Анатолійович

аспірант,

Міжрегіональна Академія управління персоналом

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ РЕГІОНУ

Як показує практика, досягнення помітних темпів економічної динаміки не є гарантією зниження рівня бідності, соціальної напруженості, нерівності у доходах населення, зростання тривалості життя та багатьох інших важливих параметрів. У контексті національної економіки України та її регіонів слід констатувати, що незважаючи на помітне економічне зростання в останні два десятиліття, диференціація грошових доходів населення залишається істотно вищою за середньоевропейські країни. Ця диспропорція несе у собі серйозні ризики і потребує переходу у новий фарватер розвитку — інклюзивний. В іншому випадку, в найближчому майбутньому можливі соціальні хвилювання. У зв'язку з цим важливо переглянути і переосмислити якою має бути парадигма економічної політики і щодо фокусу, і щодо механізмів, і щодо пріоритетів.